

Europas största biobränsleleverantörer

Matti Hilli, koncernchef på Vapo, Juhani Hakkarainen, direktör affärsområde Energi på Vapo och Bernt Hedlund, vd på Råsjo Torv vid Mebios pelletsfabrik i Främlingshem sydväst om Gävle.

Finlands största torvbränsleaktör, Vapo, växer genom förvärv och ska bli Europas ledande aktör inom pellets och briketter. Läs mer om det snabbväxande företags strategier och bakgrund till expansionsplanerna.

Vi började att diversifiera vår energiverksamhet till värme- och elproduktion i slutet av 1990-talet. Först i ett av våra egna sågverk, därefter har Vapo köpt flera kommunala kraftverk och värmeverk. Under 2003 står el- och värmeproduktionen för cirka 50 miljoner Euro i omsättning.

– Vi har 5 kraftvärmeverk och cirka 30 fjärrvärmeverk, förklarar Matti Hilli, koncernchef på Vapo.

Tappade en tredjedel av försäljningen Huvudorsak till att Vapo bredgade sin verksamhet till kraft- och värmeproduktion var man tappade en tredjedel av försäljningen i slutet av 1990-talet.

Det fanns tre orsaker till varför detta hände.

För det första ändrades energiskatterna i Finland,

för det andra avreglerades elmarknaden och

för det tredje fanns det gott

om vatten till de norska och svenska vattenkraftverken. Detta gjorde att el producerad med torv hade svårt att konkurrera.

Expansion utanför Finland

Man beslöt att göra två saker, dels att gå in på värme- och elproduktion och dels att gå utomlands. V

– Vi beslöt att först sikta på Sverige och i januari 2000 tog vi över Råsjo. Vid denna tid hade Råsjo just tagit över Mebio.

Därefter fortsatte expansionen under 2002 genom att vi tog över det största torvföretaget i de baltiska staterna Tootsi Turvas i Estland. Företaget har cirka 400 anställda och omsätter cirka 11 miljoner Euro och cirka 60 procent av produktionen exporteras

till Sverige. Efter det har vi köpt ytterligare två mindre företag i Estland. Nästa steg i Sverige blev att från den 1 januari 2004 ta över Såbi.

– I och med detta har vi stärkt vår verksamhet, särskilt inom trädbränsleområdet, förklarar Matti Hilli.

Tre ben

Företagets aktiviteter är fokuserade till tre områden.

Det första och det viktigaste är lokala biobränslen. Idag är vi den största aktören i Europa inom detta område med verksamhet i Finland, Sverige och Estland.

Det andra området är produktion av el och värme.

Det nyaste affärsområdet är avfallshantering och avfallsteknik. Detta område kommer att

bli viktigt för Vapo i framtiden både för hantering av avfall och för teknikutveckling.

Företaget är inblandade i hela kedjan inom avfallshandling. Bland annat har man sålt 12 komposteringsanläggningar i Finland för kompostering av slam och biologiskt material i kommunalt avfall.

Man tittar nu också på möjligheten att återvinna bränsle från kommunalt avfall.

– Vi deltar även i ett utvecklingsprojekt med förgasning av biobränsle för användning i en koleldad anläggning i Finland, säger Matti Hilli.

Störst i Östersjöområdet

– Vår målsättning är att bli störst i Östersjöområdet vad gäller bioenergi, störst i Europa på pellets och briketter och störst i världen på torv, förklarar Juhani Hakkarainen, direktör för affärsområdet Energi på Vapo. Dessa mål ska uppnås vid år 2010.

Men Vapo är redan idag bland

de största. Under 2002 omsatte Vapo 223 miljoner Euro inom energiområdet. Torv skördades på 42 000 hektar mark och produktionen uppgick till 26 miljoner kubikmeter torv. Leveranserna av energitorvtorv samt träbränsle motsvarade 22 TWh. Drygt 1 TWh värme levererades och cirka 0,3 TWh bioel producerades i egna anläggningar.

Produktionen av pellets uppgick 2002 till 85 000 ton en ökning med 85 procent från 2001. Drygt hälften exporterades till Danmark, Holland, Sverige och Storbritannien.

I och med investeringar i egna fabriker och förvärvet av Såbi väntas årsproduktionen i slutet av 2004 ha nått upp till omkring 400 000 ton pellets och briketter.

Viktigt med rätt ägare

– Att ha en ägare som själv jobbar med samma saker, som vet vad det är frågan om och som dessutom är en solid ägare det är

det bästa som har hänt Råsjo Torv, förklarar Bernt Hedlund, vd på Råsjo Torv.

– Det visar också den expansion som vi tillätits göra sedan vi fått nya ägare år 2000. Med den tidigare ägarkonstellationen med några stora företag och några privata ägare blockerades många idéer och tankar.

– Jag har varit vd sedan 1987 och har fått stänga pannan blodig många gånger. Idag får vi genomföra bra idéer och det är jag glad för, säger Bernt Hedlund.

Vapos bakgrund

Vapo startade 1940 för att leverera bränsle till Finlands järnväg. Företaget gjorde redan från början affärer med biobränslen som fortfarande är huvudverksamheten i företaget.

Vapo startade torvproduktionen 1970 när man köpte ett torvföretag av Fortum (dåvarande IVO). Det första större torveldade kraftverket byggdes 1972. Efter den första oljekrisen 1973 beslutade den finska staten att

torvproduktionen skulle öka kraftigt. Sedan mitten av 1980-talet har det inte funnits några statliga subventioner till torvindustrin.

1984 ombildades Vapo till ett aktiebolag.

Fram till 2002 ägde staten 100 procent, från 2002 äger Metsaliitto 30 procent av aktierna. Hälften av omsättningen kommer från energiverksamheten, sågverksområdet står för 35 procent, växttorvområdet står för 12 procent.

I slutet av 2002 hade Vapo cirka 1650 anställda, varav 588 utanför Finland.

Fakta om Råsjo Torv

Omsättning: för 2004 beräknas till 740 Mkr. Antalet anställd i Råsjo är drygt 60 personer, med Såbi blir det dubbelt så många. Under sommarhalvåret är ytterligare mellan 600 - 800 personer engagerade i torvproduktionen som underleverantörer.

*Text och bild:
Anders Haaker*

WORLD BIOENERGY 2004

Conference & Exhibition on Biomass for Energy

2-4 JUNE 2004 - JÖNKÖPING - SWEDEN

SVEBIO Elmia

Ställ ut där besluten fattas

Om fem år växer pengarna bildligt talat på träd för den som satsar på bioenergi.

År 2008 startar världshandeln med utsläppsrättigheter för koldioxid. Det kommer att göra biobränsle till världens mest eftertraktade energislag.

Det vet beslutsfattarna. Det vet forskarna. Det vet alla som samlas på World Bioenergy 2-4 juni 2004 på Elmia i Jönköping.

Se till att ditt företag finns med som utställare. På mässan och konferensen läggs grunden för investeringar i framtidens energisystem.

Kontakta Torbjörn Johnsen på telefon 036-15 22 54 eller e-post torbjorn.johnsen@elmia.se